

[Grethe Philip]

auet nede og begrænser det private forbrug. Vi må nu alle til at indstille os på, at vanskelighederne ikke indskrænker sig til en kort periode på nogle få år, men åbenbart er af mere langvarig karakter.

Bl. a. på grund af den nedgang i vort bytforhold til udlandet, som udspringer af de varigt højere priser på energi, er vort forbrug blevet skruet for højt op. Vi klarer os derfor i øjeblikket kun ved at tage lån fra andre lande. Nu må vi alle til at indstille os på – jeg håber, det bliver for en midlertidig periode – at vi skal have en nedgang i realværdien af vore indtægter

Jeg forstår vismandsrapporten således, at en reallønsnedgang på blot 3 pct. blandt de beskæftigede vil give arbejde til ca. 100.000 personer, der samtidig vil få en indkomstforbedring. Er det helt utopisk at forestille sig, at de, der er beskæftiget nu, vil vise en sådan solidaritet?

Flere grupper, f. eks. højere lønede tjenestemænd og funktionærer, har allerede fået reallønsnedgang. Andre grupper må nu følge efter. Finansministeren lader forstå, at han er enig i betragtningen om, at det er vigtigt at holde igen på lønudviklingen, men man kunne måske ønske sig, at han ville sige det betydeligt stærkere. Det hører vi måske i dag.

Men forudsætningen for at realisere en løntilbageholdenhed er indførelse af større medejendomsret. Det er efterhånden helt uomgængelig nødvendigt, at vi kommer i gang med det også via lovgivning. Der skal på forskellig måde en holdningsændring til. Lønmodtagerne må acceptere, at kun hvis virksomhederne har overskud på driften, vil de være interesserede i – og også være i stand til – at foretage de reinvesteringer og nyinvesteringer, der skal til for at sætte gang i beskæftigelsen. Men omvendt må erhvervslivet og virksomhedsledelsen forstå, at løntilbageholdenhed som modstykke kræver, at medarbejderne får andel i et eventuelt overskud.

Hvad det gælder om, er i første række at sprede formuefordelingen, altså at sprede formuen ud over en større kreds af mennesker, snarere end at øge forbrugsmulighederne for lønmodtagerne.

Tanken bag augustforliget 1977 er via en generel finanspolitisk stramning kombineret med selektivt beskæftigelsesincitamenter at lede arbejdskraften over i områder, der enten

styrker betalingsbalancen, eller som i hvert fald, f. eks. hvor der er tale om serviceydelser, er meget lidt valutakrævende.

Det radikale venstre forelagde allerede i forsommeren et 30 punkts beskæftigelsesprogram. Vi ser med tilfredshed, at mere end halvdelen af dette program indgår i forliget.

Det radikale venstre har fra første færd været optaget af at finde veje til bekæmpelse af specielt ungdomsarbejdsløsheden, som vi anser for særlig ulykkelig. Det er nu pålagt kommunerne at gøre en række fremstød for at få unge sat i gang med arbejde eller uddannelse. Da forholdene varierer stærkt fra kommune til kommune, tror vi, det er godt at lade folk lokalt tage ansvar og initiativ, og vi forventer, at kommunerne vil vise opfindsomhed hver efter deres specielle forhold.

Desværre synes der at være en række blokeringer, som skal overvindes. F. eks. lægger nogle af cirkulærene, udstedt f. eks. af arbejdsministeren, op til et urimelig stort administrativt apparat, som vil forsinke processen og måske endda direkte modarbejde den. Arbejdsministeren bør derfor være opmærksom på hurtigt at få fjernet sådanne unødige hindringer, der gør ordningerne mindre succesfulde, end de burde være.

De seneste tal viser en stærkt stigende arbejdsløshed blandt kvinder. Det er glædeligt, at den socialdemokratiske regering nu synes at være blevet opmærksom på den særlige problematik, der ligger omkring kvindernes beskæftigelse og ledighed, og også har taget det ind i sine beskæftigelsesplaner. Dette spørgsmål har i virkeligheden været praktisk talt negligeret af de forskellige siddende regeringer gennem de senere år.

Mand og mand imellem er der mange fejlfortolkninger af, hvad der er årsag til den store ledighed blandt kvinderne. Jeg synes, det er vigtigt, at vi hele tiden holder os for øje, at vi i de sidste år har haft et stærkt stigende udbud af kvindelig arbejdskraft, ja, så stærkt stigende, at vi på trods af øget beskæftigelse af kvindelig arbejdskraft også har fået en stigende ledighed. Hvis vi ikke gør os klart, at vi har denne kombination af større beskæftigelse og større ledighed, så tror jeg, at vi går fejl af fortolkningen af årsagerne til, hvorfor der er så mange arbejdsløse.

Jeg beder derfor regeringen sætte en grundig analyse i gang af disse forhold med henblik på både på kort og på lang sigt at skabe